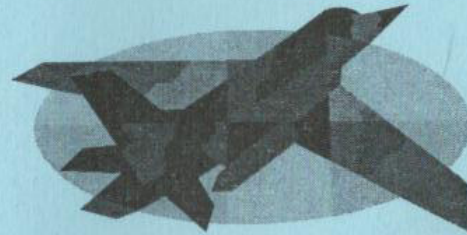

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

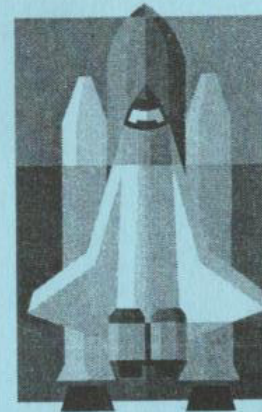

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

19-20 лютого 2008 р.

Київ 2008

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 19-20 лютого 2008 р. / за заг. ред. О.В.Петренка, О.М.Ічанської. – К.: НАУ, 2008. – 144 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., проректор з наукової роботи
Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри
авіаційної психології, заступник директора з наукової роботи
Гуманітарного інституту НАУ

Члени оргкомітету:

проф. Л.Ф. Бурлачук
доц. Т.В. Вашека
доц. О.М. Долгова
ст. викл. В.В.Злагодух
доц. О.М. Ічанська
проф. Г.В.Ложкін

проф. О.Р. Малхазов
доц. О.М. Назарук
доц. Л.В. Помиткіна
доц. О.В. Сечейко
проф. В.О. Татенко
доц. С.М. Хоружий

Секретаріат конференції

В.В.Злагодух (голова секретаріату)
Е.І.Кологривова
О.В.Івачевська

Рекомендовано до друку вченою радою Гуманітарного інституту НАУ (Протокол №4 від 14 лютого 2008 р.)

© Національний авіаційний
університет, 2008

Емма Кологривова

м. Київ

Адаптація до умов середовища як один з факторів переживання суб'єктивного благополуччя

Психологічна сутність благополуччя полягає в позитивному ставленні суб'єкта до себе і світу, до різних фрагментів життя і різних аспектів власного майбутнього. Благополуччя передбачає позитивні переживання та актуальну значущість майбутнього, що втілюється в формуванні особистісних прагнень. Важливим кроком у вивченні благополуччя є виділення і розмежування основних факторів, які визначають стани суб'єктивного благополуччя, систематизація, виявлення їх співвідносної значущості.

Одним з завдань проведеного емпіричного дослідження було виявлення умов повноцінної реалізації такої функції прагнень як баланс адаптації і самореалізації та аналіз впливу на переживання суб'єктивного благополуччя. В дослідженні брало участь 207 чоловік віком від 19 до 28 років, серед яких 104 жінки і 103 чоловіка.

Визначено, що суб'єктивно благополучні люди ставляться до майбутнього гнучко і їхні прагнення охоплюють широкий спектр подій, що дає можливість адаптуватись до умов життя в разі нереалізації якогось одного з прагнень. Прагнення спрямовані на майбутнє, але без врахування минулого і теперішнього, власних можливостей вони можуть втратити енергетичну, мотиваційну наповненість, здатність адаптувати і розвивати та вестимуть до фрустрацій. Прагнення утворюють баланс між адаптацією як пристосуванням до вимог соціуму, приведенням значення свого життя у відповідність з реаліями життя і самореалізацією як втіленням свого потенціалу, максимально ефективним використанням людиною всієї сукупності сил, здібностей, навичок і інших ресурсів в своїй індивідуально неповторній ситуації. Саме від цього балансу і залежить те чи відчуває людина себе благополучною, чи ні. Від можливостей реалізації своїх прагнень і від їх змістовних характеристик, як діяльнісного компоненту

життєвого світу особистості, а не лише від умов життя, здебільшого залежить переживання благополуччя.

Прийшли до висновку, що в залежності від характеру реалізації провідних функцій, прагнення поділяються на три групи, які отримали назви: продуктивні, частково продуктивні та непродуктивні. Продуктивність вимірюється за допомогою шести категорій: перспектива та пов'язаність прагнень з теперішнім, рівень абстрактності-конкретності, емоційна зарядженість, формулювання прагнень в термінах наближення або уникнення, зміст прагнень, позиція суб'єкта щодо реалізації прагнень. Виявлено, що продуктивність прагнень – це якість, яка забезпечує стимулювання та спрямування активності особистості, адаптацію до соціального середовища та самореалізацію людини, що є основними функціями прагнень.

Суб'єктивно благополучна особистість балансує між задоволенням власних потреб та потреб суспільства, вона підтримує рівновагу між внутрішніми механізмами функціонування та умовами середовища, соціально-психологічного простору. За результатами дослідження можна побачити, з одного боку, важливість включеності людини в життя соціуму, певної соціальної компетентності і спрямованості на соціальні норми, а з іншого, необхідність орієнтації на власні інтереси і особистісне зростання.

Олег Кокун

д. психол. н., професор, м. Київ

Зміст, принципи та напрямки психофізіологічного забезпечення професійного становлення фахівця

За останні десятиліття у науковому обігу достатньо міцно закріпилося поняття *психофізіологічного забезпечення діяльності*. Також часто зустрічаються близькі до нього поняття *психологічного забезпечення, соціально-психологічного* та ін. Це є цілком закономірним, адже різні види навчальної та професійної